

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

II. De Probitate, Scientia, & Prudentia Confessarij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

ne Concilij declaratum fuisse, refert Fagnanus in c. Omnis. n. 79. de Pœnit. & remiss. Accedit ratio, quam affert Layman lib. 5. tract. 6. cap. 10. n. 19. quia Episcopus loci tam amplam jurisdictionem audiendi Confessiones omnium Fidelium undecunque venientium, cōsque à Censuris etiam Papæ reservatis (extra casus Bullæ Coenæ Domini) absolvendi, dare non potest: sed eam Confessarij Ordinum Mendicantium immediatè recipiunt à Summo Pontifice, cum dependentia tamen à consensu sui Prælati, & approbatione Episcopi.

Q U Æ S T I O II.

De Probitate, Scientia, & Prudentia Confessarij.

16. **P**ostquam de ijs dictum est, quæ requiruntur ad Ministerium Sacramenti Pœnitentiæ, ut validè illud administraret: merito præsens Quæstio unà cum sequentibus tractat de his, quæ requiruntur ad dignam, legitimam, licitam, & meritoriam dicti Sacramenti administrationem ex parte Ministri. Hinc sic

17. **CONCL. I.** Ut Confessarius ritè, ac licitè, meritoricque suo munere fungatur, ex parte ipsius requiruntur tria, videlicet Probitas vitæ, Scientia conveniens, & Prudentia. Ita communis Ratio est. Tum quia is sine probitate vitæ, sive existens in peccato mortali, peccaret mortaliter administrando Sacramentum Pœnitentiæ. Tum quia, ut dicitur c. Omnis utriusque sexus, de Pœnit. & remiss. Confessarius debet se habere more periti Medici, ut superinfundat vinum & oleum vulneribus sauciati: ad hoc autem opus est scientiâ, & prudentiâ, ut patet; ergo.

18. Hæc generalia requisita ex parte Confessarij paucis complectuntur Doctores, dum aiunt, quod Confessarius debeat esse & Iudex, & Medicus, & Doctor. *Judex* quidem, discutiendo pœnitentem, atque de ejusdem peccatis judicando, ac pro ipsis salutarem pœnitentiam & satisfactionem imponendo, sin ulque vel imperitendo absolutionem, vel, (si merita causæ id exposcant) hanc negando. *Medicus*, qui juxta cit. c. Omnis utriusque sexus eod. noverit superinfundere vinum & oleum vulneribus sauciati. Et *Doctor*, ob debitam scientiam, prudentiâque ex parte ipsius requisitam; prout ampliùs in progressu dicetur. Nunc singula in Conclusionè enumerata prosequendo per ordinem,

19. Quæ

Probitas,
quæ in ipso
requiritur?

19. Quæritur I. Quænam probitas requiratur ex parte Confessarij? Resp. I. Ad hoc, ut Sacerdos licitè, & absque peccato mortali, administret Sacramentum Pœnitentiæ, requiritur, ut non sit sibi conscius peccati mortalis. Quod si eum remordeat conscientia peccati gravioris, tenetur prius per receptionem Sacramenti Pœnitentiæ, vel saltem præmissâ Conteritione perfectâ (c) sese restituere in statum gratiæ: alioquin peccaret novo peccato mortali Sacrilegij. Valebit tamen absolutio data à Sacerdote in statu peccati mortalis existente, si cætera requisita adsint; ac proinde validè quidem, sed non licitè Sacramentum administretur.

(c) De hoc
Tract. 14.
Dist. 1. n.
43. 44. &
47.

Quomodo
Peccet ad-
ministrans
hoc Sacra-
mentum in
mortali?

20. Quæritur II. Quot peccata numero distincta committat Sacerdos, qui plurimum Confessiones pro eadem vice, successivè tamen, in statu peccati mortalis excipit? Resp. De hoc jam esse dictum superius *Tract. 14. Dist. 1. n. 49. & 53.* Ibi videatur.

Scientia in
Confessario,
qualis re-
quiritur?

21. Quæritur III. Quæ, & quanta requiratur Scientia in Confessario? Resp. I. In Confessario requiritur Scientia competens, id est, saltem mediocris. Ita communis. Ratio est: quia, cum in hoc Sacramento Confessarius exerceat officium Judicis & Medici, scire debet, quid sit sui muneris, ne & se & suos pœnitentes periculo exponat errandi in materia gravi, & salutem animarum concernente. Siquidem, ut inquit Salvator, *Matth. 15. Cæcus, si cæco ducatur præstat, ambo in foveam cadunt.*

Scientia e-
minens, &

22. Additur notanter, *Scientia competens, id est, saltem mediocris.* Dux enim sunt species Scientiæ. Prima dicitur *Scientia eminens*, qua quis optimè sit versatus in Jure Canonico, in Theologia Morali, atque Casistarum lectione, & qua sciat ratiocinari, casusque difficiles Conscientiæ resolvere. Hæc Scientia, quamvis sit utilissima, omnique studio profequenda, nihilominus absolute necessaria non est: alioquin patuci reperirentur Confessarij. Secunda vocatur *Scientia mediocris*, quæ tamen commodè determinari nequit, sed debet dijudicari ex ratione diversitatis tum locorum, tum personarum: major enim requiritur scientia pro Confessionibus in Urbe aliqua inter Magnates & Mercatores excipiendis, quam in pagis inter simplicem populum.

Scientia
mediocris,
quæ?

Quid, si Sa-
cerdos sit
dubius de
sua suffici-
entia?

23. Resp. II. Si Sacerdos sit dubius de sua sufficientia, debet se conformare judicio Episcopi approbantis, vel sui Prælati, aut alicujus docti Theologi, & si per ipsos capax, & sufficiens reper-

reperitus fuerit, suum dubium in illorum iudicium rejicere, & securè Confessiones excipere. Ita D. Thomas 2. 2. q. 104. art. 5. Suarez, Toletus, & alij. Intellige, dummodò is successivè perlectionem librorum competentium magis conetur in hujusmodi scientia ad Confessarium requisita proficere. & in calibus obscurioribus ac difficilioribus non erubescat doctiores consulere: quod præsertim à principio erit observandum, quando quis incipit Confessiones excipere.

24. Resp. III. Interim certum est, quòd Confessarius debeat esse præditus tantâ Scientiâ, ut sciat, quænam sint peccata ex genere suo mortalia, & quænam venialia; quænam sint circumstantiæ speciem peccati mutant, & quæ non: tenetur enim inter hæc, veluti inter lepram & lepram, ceu spiritualis Medicus, posse discernere. Insuper tenetur scire regulas communes, quibus quis excusari possit à præcepto, vel à peccato mortali: nec non ea, quæ requiruntur ad legitimam Sacramentorum administrationem, ac in specie ad Sacramentum Pœnitentiæ, & hujusmodi, de quibus idcirco passim Theologi Morales tractare consueverunt.

25. Resp. IV. Cum Suarez part. 3. tom. 4. disp. 28. sect. 2. n. 2. Lugone, Marchantio, aliisque. Quamvis teneatur Confessarius scire, quidnam ex natura sua sit peccatum mortale, & quidnam veniale, ut dictum: non tamen requiritur, quòd de omnibus, quæ audit à pœnitente judicet, an sint hic & nunc peccata mortalia, vel venialia. Quis enim hoc etiam ex viris doctissimis, absque manifesto periculo errandi, facere poterit? Idque tum ob diversitatem opinionum inter Doctores: tum quia casus ipsi in individuo valdè alterantur quoad majus, ac minus, ex materia, indeliberatione, passione, multisque alijs circumstantijs, ratione quarum quandoque peccatum ex genere mortale fit veniale, ac econtrâ. (e) Sufficit itaque, ut Confessarius attentè audiat confitentem, & qualitatem gravitatèque malitiæ prudenter expendat, licet ad gravitatem peccati mortalis certò illam determinare non possit.

26. Notandum tamen, si Confessarius determinatum ferat iudicium. & quandoque peccatum mortale reputet veniale, aut econtrâ non idcirco Confessionem, & absolutionem pœnitentis reddi invalidam: nam, ut rectè quidam loquuntur, Sacerdos non debet iudicare pœnitentem scientiâ Divinâ, sed auctoritate Divinâ absolvere. Unde, si Confessarius audiat peccatum, quod discer-

Generatim
qua Scientiâ
debeat pol-
lere Confes-
sarius?

An is teneatur
judicare
de gravitate
peccatorum
in indivi-
duo?

(e) Ut di-
ctum Tr. 3.
Quæst. 2.
per totum.

Quid, si is
erit in ju-
dicando?

Doctrina
practica.

Ooooo

nerere

nere nequit, utrum hinc & nunc sit mortale vel veniale, illud tale quale est absolvat, suspendens iudicium pro natura ipsius; quandoquidem in genere bene sciat, an sit mortale, vel veniale: etenim quid quid agat, non semper poterit concepta dubia (doloribus præsertim ob particulares circumstantias frequentius occurrentia) super peccatis, & eorum gravitate deponere; neque oportet per exactissimas interrogaciones hoc Sacramentum pœnitentibus nimis grave & onerosum reddere. (f)

(f) Ut amplius n. 34. & seqq. dicetur.

Prudentia Confessario necessaria,

27. Quæritur IV. Circa quæ generatim Prudentia Confessarii debeat esse sollicita? Resp. I. Licet Prudentiæ virtus ad omnes Sacerdotum functiones ritè obeundas summè necessaria sit, meritò tamen præ omnibus alijs ea requiritur ad Confessiones audiendas: ut Confessarius, & quatenus Medicus est, probe noverit superinfundere oleum, & vinum vulneribus sauciati; & quatenus Doctor est, cautè errantes viam veritatis edoceat.

Ea generatim debet exerceri circa propriam Confessarii personam,

28. Resp. II. Generatim Prudentia Confessarii est exercenda partim circa propriam personam, partim circa pœnitentes, & partim circa alias personas. Et quidem circa propriam personam, vigilare oportet Prudentiam Confessarii tum in procuranda, atque conservanda puritate conscientiæ; tum in devota invocatione gratiæ Spiritûs sancti, ad hoc Divinum Ministerium ritè peragendum; tum in ardenti zelo, siye desiderio procurandi salutem animarum, Dei que gloriam adaugendi, & ampliandi. Accedit assecuratio corporalis, ne videlicet, quantum fieri poterit, Confessarius incurrat periculum corporis, seu contrahendæ infirmitatis, præsertim excipiendo Confessiones laborantium morbis contagiosis. Huc revocantur nonnulla alia, quæ Confessario quoad propriam personam, etiam in exterioribus gestibus ritè ordinandam, necessaria, & prudenter attendenda erunt.

Circa personas astantes.

29. Deinde quoad alias personas astantes, plura observanda suggerit Prudentia. Primum est, uniformitas in modo procedendi. Alterum, ne nimis clarè loquendo, faciat nonnunquam circumstantes audire peccata confitentis contra eorum voluntatem: aut ne gestibus, alijsve signis, faciat astantes devenire in noticiam cuiuspiam peccati gravioris confessi. Et hoc tum ratione sigilli Confessionis, ne illud quoquo modo, etiam indirectè, violetur: tum ratione scandali, & ne circumstantes meritò absterreantur, & (quod pronissimum est) aversionem concipiant

pian à tali Confessario. Alia similia suggeret ipsamet Prudentia.

30. Potissimum autem circa pœnitentes ipsos Prudentia Confessarij exercenda est, eos partim cautè examinando, si opus fuerit; partim charitativè instruendo, dubiâque ipsorum solide resolvendo, & dando opportuna consilia; partim eos discretè corrigendo, atque salubria subministrando media, quibus ad veram detestationem peccatorum inducantur, atque ab ulteriore lapsu præserventur. Præsertim autem magnâ opus est prudentiâ circa eos, qui videntur esse constituti in occasione proxima peccandi, nec non & circa recidivos. Hinc sit

Et circa pœnitentes, quomodo?

QUÆSTIO III.

De Interrogationibus à Confessario faciendis.

31. **Q**uæritur I. An Confessarius teneatur quandoque interrogare pœnitentem? Resp. Et si per se, ac primario munus pœnitentis sit sese debitè examinare, atque integre accusare, Judicis autem audire: nihilominus in supplementum ignorantie, seu defectus ipsius pœnitentis, etiam Judicis sive Confessarij est interrogare, eumque examinare in hoc Foro Sacramentali. Ita Herincx disp. 5. de Pœnit. n. 55. cum communi. Idque patet tum ex c. Omnis utriusque sexus. de Pœnit. & remiss. ibi: Sacerdos autem sit discretus & cautus &c. diligenter inquirens & peccatoris circumstantias, & peccati. Tum ex Rituali Romano, ibi: Si pœnitens numerum, & species, & circumstantias peccatorum explicatu necessarias non expresserit, eum Sacerdos prudenter interroget. Accedit ratio: quia Confessarius tenetur, quantum moraliter potest, procurare integram peccatorum Confessionem, atque evitacionem peccati Sacrilegij; & curare, ne indisposito administret hoc Sacramentum.

Confessarius, an teneatur quandoque interrogare pœnitentem?

32. Additur, in supplementum ignorantie, seu defectus pœnitentis. Nam Confessarius non obligatur ulterius interrogare pœnitentem, quem ex modo procedendi advertit virum doctum, & bene conscientiam examinabile, suâque peccata quoad numerum ac speciem ritè proposuisse, si nesciat eum aliquid per oblivionem omisisse. Herincx loc. cit. Lugo disp. 22. de Pœnit. n. 17. & alij. Imò etiam, quando facienda est interrogatio, profus abstinendum est à curiosis, & non substantialibus; hoc est, iis, quæ non concernunt numerum, speciem, ac circumstantias spe-

Cautela circa interrogaciones.

Oooooo 2 ciem